

LAKIALOITE 62/2008 vp

Laki kansaneläkelain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa esitetään parannettavaksi kansaneläkelain (568/2007) 9 §:n 2 momentin asumisaikavaatimusta muuttamalla kansaneläkkeen ja lapsikorotuksen myöntämisen edellytyksiä. Aloitteessa myöntämisen edellytykseksi säädetään, että asumisaikavaatimusta ei edellytetä henkilöltä, joka on pysyvästi adoptoitu Suomeen.

Kansainvälisten adoptioiden määrä on kasvanut huomattavasti 1990-luvulta lähtien. Adoptioiden määrä alkoi pienentyä Suomessa vuoden 2005 jälkeen, kun Kiina tiukensi adoptiopoliitikaansa. Tällä hetkellä Suomeen adoptoidaan ulkomailta vuosittain noin 230 lasta. Adoption jälkeen lapsen aseman ja oikeuksien yhteiskunnassamme tulisi olla samat kuin Suomessa syntyneiden lasten. Näin ei kuitenkaan valitettavasti ole esimerkiksi tapauksissa, joissa adoptiolapsella todetaan jokin synnynnäinen vamma tai vika, joka estää häntä sijoittumasta työelämään normaalisti. On yleistä, että ulkomailta adoptoitujen lasten vammat tarkentuvat tai selviävät vasta Suomessa, ja erityistarpeisia lapsia on joutunut paljon. Kansaneläkelain (568/2007) 9 §:n 1 momentin mukaan työkyvyttömyyseläkkeen voi saada 16 vuotta täyttänyt henkilö, joka on asunut Suomessa vähintään kolme vuotta. Henkilöllä on kuitenkin oikeus kansaneläkkeeseen ilman asumisaikavaatimusta, jos hänen työky-

vyttömyytensä alkaa hänen asuessaan Suomessa.

Lain toteutus on epäoikeudenmukainen adoptiolasten osalta, koska työkyvyttömyyseläkkeen hakemisen syyn pitää olla syntynyt Suomessa eikä työkyvyttömyyseläkkeen saaminen tämän vuoksi onnistu adoptoidulta nuorelta 16-vuotiaana, vaan hänen pitää odottaa kolmen vuoden karenssiaika. Tilanne on hankala myös siinä vaiheessa, kun lapsilisa loppuu eikä tilalle tule mitään. Nuori tarvitsee kuitenkin edelleen hoitajaa, ja kulut ovat samat kuin ennenkin.

Yli 16-vuotiaalla, mutta alle 19-vuotiaalla vammaisella ulkomailta adoptoidulla nuorella on oikeus vammaistukeen. Vammaistuen taso on kuitenkin selvästi kansaneläkettä alempi, eikä se turvaa nuoren toimeentuloa. Olisi vähintään oikeudenmukaista, että ulkomailta Suomeen adoptoiduilla vammaisilla lapsilla ja nuorilla olisi sama mahdollisuus työkyvyttömyyseläkkeeseen 16-vuotiaana kuin muillakin suomalaisilla. On ensiarvoisen tärkeää ryhtyä pikimmiten toimenpiteisiin edellä kuvatun epäkohdan poistamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kansaneläkelain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun kansaneläkelain (568/2007) 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

9 §
Asumisaikavaatimus

ulkomailta lapseksiotettu ottolapsi ja jonka työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin hän on täyttänyt 19 vuotta.

Asumisaikavaatimusta ei kuitenkaan edellytetä henkilöltä, jonka työkyvyttömyys on alkanut hänen asuessaan Suomessa ja ennen kuin hän on täyttänyt 19 vuotta, eikä henkilöltä, joka on

-----
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2008

Päivi Räsänen /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd

Toimi Kankaanniemi /kd
Leena Rauhala /kd
Tarja Tallqvist /kd